

Mnogovrstne novice.

* V *toplicah Topuskih* je bilo, kakor v *Krapini*, do lanskega leta puščanje krvi s stavljenjem „rogov“ tako navadno, da so te toplice včasih bolj mesnici kakor toplicam podobne bile. Med prostim ljudstvom je bila vraža, da je za zdravja voljo potrebno človeku vsako leto pušati in to se je v teh toplicah godilo z rogovi, ki so se stavili zdaj na to, zdaj na drugo mesto života. Leta 1874. so se v *Topuskih toplicah* stavili 4494 osobam rogovi, leta 1875. pa 4653 osobam. Kar pa je vlada vojaške granice leta 1876. prepovedala te rogove brez dovoljenja zdravnikovega staviti, so leta 1876. le 69 osobam rogovi stavljeni bili, in letos do konca julija samo le eni osobi. Res skrajni čas je bil, da je vlada prepovedala neumno prelivanje človeške krvi.

Naši dopisi.

Iz Rusije 26. avgusta. 7. — „Bitva pri Plevni! Turška zmaga pri Plevni! Rusi pobiti pri Plevni!“ Ta peklenški krik se razlega od 30. julija po vsej bašibuzovski Evropi začeni od Magjarskih prešičarjev do Angleških kramarjev. Vihajo si z lojem namazane brke in mencajo žulaste od plesnjivih soldov roke s sladkim smehom, češ, „severnega“ barbara in vse panslaviste so Turki pri Plevni pokopali. Bahaški vriš in piš turkomanske druhali, ki na zeló obrača Božji dar jezika ter se hudodelski zove „omikani Evropejski narod“ daleč preseza vso to vrtoglavno norost, katero drevni pisatelji pripisujejo pijanim do zverinske jarosti razhujskanim malikovavkam svojega kozjega boga.

Če kdo misli, da so ti brezvestni mrzavci, prodavši svojo pičlo čast za Turški groš, ohranili še kako zdravo trohico v oprhlih svojih možganih, iz katere bi se morda pozneje kedaj mogla izcimiti sposobnost zdravo in pametno soditi svoje postopanje — naj vzame v roke list Turškega vojnega ministerstva in pa Dunajsko „*Militär-Zeitung*“. V unem listu so čitati nesramne laži, kakor sledeča pod imenom „telegrama iz Dunaja“: „Ker so Turške armade pobile Ruse kakor v Aziji tako tudi v Evropi, se je vnela v Rusiji silna revolucija. Insurgenti imajo rudeče kokarde, pobili so vse posadke po mestih in razpodili policijo ter vzeli vlast v svoje roke.“ V Dunajskem pa se med drugimi sanjarskimi bedarijami beró te-le blodnje: „Rusija že nima sposobne za vojsko armade; vse reserve, kar jih ona še ima, niso v stanu narediti sposobnega za boj faktorja iz pobite glavne Ruske armade.... doma v Rusiji vojakov ni več.... tako je Rusija očividno uničena in vojska za to leto tudi končana.... Kar se tiče vojnega dela, je prepir med Turčijo in Rusijo končan. Kakor je prva pokazala, da je sposobna za življenje, tako je poslednja dokazala svojo slabost.... Popolnoma so pobiti tisti, ki so tirjali, da bi Avstro-Ogerska se potegnila za Rusijo; al to bi bilo ravno to, kakor opravičiti tata, opravičiti razbojnika, ki je ponoči vdrl v hišo sosedovo.“

Tako se drzne čenčati vojni list tiste države, katero je Rusija otela iz puntarskih pestí, in katera je bila potem v vsaki vojski nesrečna, odkar je z nehvaležnostjo razžalila Rusko dobrodušje! Ne bo, menim, neskromno, da Dunajski „*Militärzeitung*“ razkrijem tisto javno skrivnost, katero lahko vsak vidi, kdor se za to briga. Gubernija, v kateri jaz živim, šteje milijon prebivalcev, iz katerih je 15.000 vojakov regularne armade brez ratnikov. Ko je bila vojska napovedana, jih je 4600 šlo v „pohod“, 10.400 pa jih je ostalo doma. Ko se je pokazalo, da jih je šlo premalo, odpravili so za njimi še 2622 mož, ostalo jih je tedaj še doma 7778, a

na mesto onih, ki so odšli, so sklicali ravno toliko ratnikov prvega reda, ki se bodo 3 mesece doma učili vojnega dela. — Te številke naj Dunajski vojni častnikarji pomnožé z 80. Če jih turkoljubje ni popolnoma obduševno zmožnost djalo, si pač lahko na prste sošteli bodo, da Rusija ima doma še zadosti vojakov, če bo treba zraven Turških tudi še druge „omikane“ bašibuzuke v kozji rog vgnati.

Kaj prav za prav je Turška zmaga pri Plevni? Znano je, da 1800 Rusov v Bajazidu se je držalo 23 dni proti 30.000 Turkov, in to grozno Turško armado so Rusi potolkli, ko jim je prišel Tergukasov z 12.000 vojaki na pomoč, — v okopih na Plevenskih gričih pa je bilo do 50.000 Turkov, katere je napadlo do 30.000 Rusov tako brez vspeha, da Rusi, zgubivši 6000 vojakov, so se umaknili v svoje pozicije, a Turki, po številu skoraj dvakrat močnejši, si niso upali spustiti se za njimi izza okopov in z gričev. To je Ruska pobitev pri Plevni! In ta Turška „zmaga“ je strategom Dunajskega vojnega lističa možgane tako zmešala, da vidijo kaj, kar ni, in verjamejo to, po čemur sicer željno, a zastonj hrepené.

Ko bi strategji Dunajske „*Militär-Zeitung*“ imeli toliko zdrave pameti, da bi zrelo premislili, s čem bi mogli Ruske politike in stratege pošteno našeškati in pri tem varovati svojo čast, obdelavali bi v svojem lističu prašanja podobna sledečim: Zakaj Rusija odklanja zvezo in pomoč Srbsko iz puste ustrežljivosti tistim, ki Srbe psujejo razbojnike in tatove? Zakaj Rusija, ki dobro pozna Turško surovost, ko je sklenila iztrgati trpeče kristijane iz trinoških parkljev, ni poslala brž iz začetka na Batum 20.000 mož namesti 8000, pod Kars 50.000 namesti 15.000, na Vizin 60.000 namesti 20.000, pod Ruščuk in Šumljo 400.000 namesti 100.000? Zakaj je general Kriedener peljal svojih 30.000 mož pred Plevno kakor čedo volov v mesnico, ki bi bil moral vendar vedeti, da vojskovodja mora najprej poizvedeti, koliko je sovražnika in na kakošnih pozicijah? Zakaj se je moral pri Šibki general Stoletov, imevši samo 7000 mož, bít s petdesettisučno armado Sulejmana cele tri dni, dasi ravno bi mu bili lahko že prvi dan poslali generala Radeckija na pomoč? Na kratko: zakaj ni Rusija prijela sovražnika iz prvega začetka s toliko silo, da bi bila brez ovire očistila kristijansko zemljo od krvočne pošasti, namesti da se cuka z bašibuzuki in gleda, kako te zveri skrunijo in ubivajo v Jenizagri in drugod nedolžni narod, mučijo in koljejo njene lastne sinove spred njenimi očmi? Zakaj pošilja Rusija še zdaj le majhno pomoč svojim premajhnim armadam, namesti dvigniti na jug še 400.000 mož, ki se brez dela po Ruskih mestih šetajo? To bi jej dalo priložnost vsaj do oktobra popraviti to, kar je do zdaj zamudila. Zakaj Rusija ne posluša svojega naroda, ki je gotov „požertvovatj vsem dlja spasenja Ruskoj česti i Slavjanskega imeni“?

V vsej občirni Rusiji, kar sem je pretekli mesec obhodil, nikjer nisem videl objokanih mater ali nevest, nikjer ne klavernega ratnika. Povsod vsaj polovina poklicanih ratnikov, če ne več, se dobrovoljno ponuja v „pohod“, in tisti iz nedobrovoljnih, katere pri izbiranju komisija spoznava za sposobne nositi orožje, potrjujejo prisego z navdušenim „ura!“ ter se zbirajo v kosarne z radostnimi pesmami. Plevenska „Turška zmaga“ je v Rusiji porodila scene, kakoršna je bila sledeča: V Kazanji vsi poklicani ratniki, ko so se sošli na določeni dan, so izrekli komisiji željo, da dobrovoljno stopijo v polk; med njimi so se nahajali po dva brata, iz meščanov tudi taki, ki so služili po 20 do 40 rubljev na mesec dni. Kogar komisija ni pripoznala spo-

sobnega, je tužen mrmral sam na-se ali pa se jezil, da ga nočejo, dasiravno je junak. Ker jih je komisija izbrala, kolikor je tirjal ukaz, vsi so kričali: „Vse nas vzemite, ne žalite nas! Mi vsi pojdemo na vruga, ura! — za cara i svetoje delo!“*)

Iz Št. Janža na Dolenjskem 3. sept. J. G. — Naši vaščani so se hvalevrednega dela poprijeli; vedno delajo zdaj na polji, pa popravljajo tudi poti; ceste po vaséh in do cesarske so tako lepo napravili, da je kaj; tudi dva nova lesena mosta so naredili vkljub veliki napsrotnosti, ki sta bila silno potrebna. Največ zaslug o tem si je pridobil naš župan Nace Repše in pa naš vaščan France Flaajs. Da si nista ona dva toliko prizadela, še zdaj bili bi imeli staro zanemarjeno grdobo. Zato smo jima jako hvaležni. Zdaj je naša vas vsaj vasi podobna. Ker vlada sloga, se pač dá izvršiti veliko lepih in koristnih reči.

Iz Ljubljane. (Odbor družbe kmetijske) je v nedeljo pod predsedstvom barona Wurzbacha imel svojo navadno mesečno sejo, v kateri so se med drugimi rečmi razpravljale sledeče: Podružnici Kranjski, katera je željo izrekla, naj bi centralni odbor delal na to, da bi se družbi kmetijski državne podpore obilno dovolilo posebno za nakup in razdelitev koristnega kmetijskega orodja, se bo odgovorilo, da se želja njena ne more izpolniti zato, ker že 2 leti sl. ministerstvo kmetijstva ne daje nobeni deželi podpore več v navedeni namen, subvencijski odbor pa, v katerem je zastopana tudi c. kr. deželna vlada in deželni odbor, ne sme državnih subvencij obračati drugače, kakor le po predpisih ministerstva. — O popotnem kmetijskem podučevanju, za katero letos kakor lani hoče sl. ministerstvo dati nekoliko podpore, je bil po dalji obravnavi sprejet le predlog dr. Bleiweisa, naj bi se v program letošnjega predavanja vzel tudi popularni poduk o zložbi zemljišč. Konečno o tem bo sklepal subvencijski odbor. — Krajnemu šolskemu svetu v Semiču se je dovolila izplača že dovoljene državne podpore proti temu, da se dovršeni nakup zemljišča za šolski vrt izpriča s predloženo kupno pogodbo. — Poročilo gosp. predsednika Rateške podružnice, viteza dr. Gutmansthal, katero nadrobno popisuje stan letošnje letine v Rateškem okraji, veselo na nekatere strani, žalostno pa na druge, se je zahvalno naznanje vzelo. — Gosp. Sonc, klepár v Gorici, ki izdeluje različno vinsko orodje, katero, kakor pravi, je bilo pri Mariborski razstavi odlikovano, se napoti, naj stopi v dogovor s podružnico Novomeško zaradi razstave kakega orodja 11. dne oktobra. — Po sl. deželnem odboru je družba kmetijska prejela rešitev svoje vloge na letošnji deželni zbor zaradi pomoči, da bi se hudobno pokončevanje zarubljenih zemljišč dostojno kaznovalo. C. kr. ministerstvo pravosodja je pritožbo družbe kmetijske našlo popolnem opravičeno in priznava tudi, da sedanja kazenska postava ne zadostuje današnjim hudodelstvom, zato je v načrt nove kazenske postave, ki ga državni zbor ima ravno zdaj v obravnavi, vzelo nekoliko določil, po katerih se utegnejo zabraniti ona hudodelstva. Odbor je sklenil, odpis ministerstva dati gosp. pravoznancem družbenega odbora v prevdarek in poročilo: ali ne bi treba bilo, državnim poslancem Kranjskim, ko pride ta stvar v obravnavo v državnem zboru, kako naročilo dati.

— (Iz seje dež. odbora 1. septembra.) Sklenilo se je, da se razpiše 7 deželnih štipendij in več mest za

*) Ta dopis nam odkritosrčno odkriva stan na Ruskem in veliko moč Rusije ter prijateljem „svetega dela“ trdno upanje daje, da naposled Rusija doseže svoj veliki blagi namen, v česar kmalu Bog pomodi!

Vred.

plačujoče učence na vino- in sadjerejski šoli na Slapu, ker se začne 1. novembra t. l. novi dveletni šolski tečaj. — Razpiše se služba sekundarija v deželni bolnišnici. — Pogorelcem v Kompoljah se z ozirom na grozno škodo daruje 5000 gold. podpore iz deželnega zaklada.

— C. k. deželni šolski svet je na podlagi ministerkega ukaza od 19. julija 1875. leta razglasil instrukcijo, po kateri se imajo okrajne zdravstvene komisije ravnati, kedar nadzorujejo ljudske in meščanske šole o zadevah zdravja teh šol. To je prav. Al s tem, da se skrbi, da šolske sobe niso presoparne, nečedne, svetloba v njih ni očesom šolske mladine škodljiva itd. itd., ni še dovolj skrbjeno za zdravje učencev in učiteljev. Pritožbe še druge se oglašajo po mnogih deželah, katerih ne bi smelo ministerstvo nauka prezirati, ako mu je res skrb za zdravje šolske mladine. V srednjih šolah so dijaki tako preobloženi z učenjem in morajo po toliko ur sedeti na dan v šoli, da mora zdravje učeče se mladeži hirati pod tolikim bremenom. „In corpore sano mens sana“ ne velja več gospodu ministru, ki menda misli, da s šolsko telovadbo zaceli to, kar je oškodoval s pretiranjem drugih nauk.

— (Delničarjem banke „Slovenije“ v pojasnenje.) Na več vprašanj delničarjev, ki nam dohajajo vsled naznanjenega prihodnjega občnega zbora banke „Slovenije“ odgovarjamo, da v tem zboru ne gré za kako novo doplačevanje na delnice, ampak sklepalo se bo pri 2. programovi točki le o tem: je li veljaven sklep občnega zbora 17. avgusta 1874. z ozirom na prvo doplačevanje? Takrat namreč je bil v programu stavljen predlog, da se bo le o 10% doplačevanju sklepalo, a sklenilo se je 15% doplačila. Vsled tega se nekateri delničarji branijo doplačati 15% ter trdijo, da jih banka le za 10% doplačilo siliti more, ker je doplačilo po onem programu bilo zboru predlagano. Da se banka vsemu prepiru izogne in da sklep občnega zbora od 17. avgusta 1874. l. o 15% doplačevanju zadobi po statutih bankinih pravno veljavo, zato sklicuje likvidacijski odbor delničarje v občni zbor, ki bode 12. dne septembra t. l. popoldne ob 4. uri v čitalnični dvorani, da se sklep o takratnem 15% doplačevanju potrdi. — Kakor slišimo, bo dosedanje doplačilo popolnem zadostilo, in upati je, da se delničarjem po končani likvidaciji še nekoliko povrne. Treba bi pač bilo!

Kdor delničarjev se hoče udeležiti zborovanja z veljavnim glasom, mora pa, kakor drugekrati, tudi zdaj svoje delnice že pred zborovanjem izročiti bankinemu blagajniku, in to do 6. dne t. m.

— Po naročilu tukajšnje kupčijske zbornice se je pretekli teden gosp. Murnik podal v Zagreb, da pri Zagrebški kupčijski zbornici pozvé, katero pot v vojaški Granici bi šla železnica po načrtu Mollinaryevem, katero pa po načrtu Ogerskem. Zbornica kupčijska Ljubljanska se že več let zavzima za linijo Ljubljano-Karlovec ter se nadja, da se ta pot preje izvrši po načrtu Mollinaryevem. Na to bo po takem delala tudi v prihodnje tukajšnja zbornica.

— (Skušnja s šotno tlačilnico (Torfpresse), ki jo je iznajdel gosp. Hartman, inženir na Vrhniki, bode v petek 7. dne t. m. dopoldne ob 10. uri na vrtu družbe kmetijske na spodnjih Poljanah. Naj jo pridejo ogledat gospodarji, kateri na Ljubljanskem mahu šoto za kurjavo režejo. Mašina ta iz šote napravlja okrogla poléna, ki imajo veliko kurivno moč. Cena mašini je neki 180 gold.

— (Krompirju škodljivega kukca „koloradovca“) prav po naturi posnetega, o katerem smo v našem listu že večkrat govorili, prodaja tukajšnji nožár gosp. Hofman po 1 gold.

— (*Premožnejšim starišem dijakov vseh šol v Kranji*) se priporoča gospá A. Jugovic v Kranji v Ulrihovi hiši, ki hoče v stanovanje in brano jemati dijake, ter jim priliko dati, naučiti se tam francoščine, laščine, slovenščine, nemščine in glasovirja.

— (*Pesmi naše čitalnice slovijo celó v Parizu.*) Dokaz temu je popis „Českoslovske Besede“ v Parizu od 30. septembra, katera prosi, naj bi čitalnica naša poslala jej krasno Zajčevo pesem: „Na boj!“ katero je neki ud Pariške „besede“ slišal v čitalnici naši in po njej tako navdušen bil, da jo tudi Čehi v Parizu želijo peti na „proslavo bojniov na Balkanu“.

— (*Kegljanje*) na korist „dramatičnemu društvu“ se je sinoči končalo z blizo 2000 serijami tako, da bo društvo imelo okoli 130 gold. dobička.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — 4. dne t. m. se je zopet odprla zbornica poslancev. Prvo delo, ki ga dobijo poslanci, je vladni predlog, ki se glasi „prenaredba davkov“, katerega pa prvomestnik davkovskega odseka bar. Eichhoff bolje imenuje predlog za povišanje davkov. Ni treba povdarjati, kako nemirno vsacemu Avstrijancu srce bije, ko sliši besedo „povišanje davkov“. Vsaj ni nikogar v vsi državi, bodi si ubožen ali premožen, velik ali majhen, ki ne bi se vstrašil te besede. Leta 1868. po vpeljanem dualizmu so se zemljiški hišni in drugi direktni davki zdatno povejšali, zdaj o dôbi liberalizma nam preti v drugič povišanje, — in kako tudi bi moglo to drugače biti, ako vidimo, da od leta 1868., tedaj o 10 letih in ob popolnoma mirnih časih so se državni stroški pomnožili za 141 milijonov in 179.000 gl. Državnim poslancem sveta dolžnost je zdaj, da Avstrijski finančni politiki resno zakličejo: stoj! ne naprej s povikšanjem davkov! Če je državni organizem leta 1869. izhajal z 299 milijoni gold. — in ne slabeje kakor zdaj — naj vlada skuša l. 1878. in 1879. izhajati z 378 ali 380 milijoni gld., katere bo dobila po davkih, kakor so dandanes. Kakošno pot pa naj nastopi vlada za boljše gospodarstvo, to mora skrb biti tistih mož, ki so dozdej znali državne stroške tako silno množiti. Kdor je strune tako zeló napel, naj jih tudi odpnè! S povikšanjem davkov ne gré več!

— Kedaj se nadaljujejo obravnave o novi pogodbi med Avstrijo in Ogersko, ni nič znano; vse kaže na to, da pred novim letom ne.

Iz Zagreba. — 3. dne t. m. se je pričel deželni zbor. — Kakih 30 poslancev je došlo v prvo sejo, ki je le malo časa trajala. Vsem zborovanju je določeno le par tednov, ker začne se kmalu državni zbor v Peštu. Ali bode zborovanje tako gladko teklo kakor želi deželna vlada in zahteva Magjarski regiment, ni gotovo, kajti po poročilu „Agramer Presse“ snuje se opozicijski klub po nekaterih veljavniših poslancih, ki hoče delati na to, da deželna vlada energično postopa ali pa odstopi. — O dopustu barona Mollinary-a, ki je Zagreb že zapustil, se še zmirom veliko govori in ugiba. Nekateri terdijo, da ga ne bo več nazaj in da pride za deželnega zapovednika na Moravsko, na mesto Mollinaryevo pa od tam fzm. pl. Franjo Filipović na Hrvaško. Vsakako je zvesta vojaška Granica zeló razburjena. — Dr. Lobmayr je imenovan za profesorja porodostvja na novo napravljene babiški šoli Zagrebški. — Ni skor časnika, katerega bi policijska roka tolikrat zajela, kakor je liberalna, pa Slovanom

pravična „Agram. Presse“. „Schlag auf Schlag“ — more o sebi reči.

Iz Rusko-Turškega bojišča. — Krvavo klanje v Šipki soteski je zdaj prenehalo, Turki so se naveščali vednih napadov. Zdaj se je pokazalo, da je bilo vse laž, kar so Turški telegrami pravili o Turških zmagah. Rusi so ne le obdržali sotesko, ampak, kakor vojaški izvedenci rekó, vtrdili jo tako, da je jim nihče vzeti ne more. Turki so tedaj toliko krvi prav zastonj prelili. — O drugih hudih bojih ob Kara-Hasankiöju so delali Turki strašen hrup, češ, da so Ruse popolnoma potolkli in jim vzeli veliko vojnega orodja. Pa zdaj se je vlegel tudi ta hrup, ki je bil zagnan najbrže po časnikarskih poročevalcih v Turškem taboru in domišljijah Turških poveljnikov, ker teh zmag ne potrjuje nobeno drugo poročilo. Rusi so zdaj spoznali, da imajo premalo ljudi na bojišči, zato zdaj prihajajo nagleje in večje čete iz Rusije na pomoč. Predno ne bodo v številu zadosti močni, menda ni pričakovati večje bitve, potem pa bodo zgrabili Turke z vso silo. Ruskim in Rumunskim četam ob Plevni je poveljnik Rumunski knez, vsa Rumunska armada pa je šla v soboto pri Korabiji čez Donavo. Tudi Turki so naredili pri Silistriji most do otoka v Donavi, toda Rusi in Rumunci so pripravili vse, da Turki ne bodo mogli nikjer čez Donavo. Kedar še Srbi gredó čez mejo, se bo Turški armadi v Bulgariji huda godila, ker bo od vseh strani prijeta.

Iz Azije ni nič gotovih novic, čeravno tudi Muktar enako Šulejmanu poroča svojemu sultanu o vednih zmagah. Sploh je treba o vsakem poročilu čakati, da se potrdi, ker večidel vsa prihajajo iz Turških virov in so lažnjiva. — Črnogorci še zdaj niso vzeli Nikšiča, ampak šli z glavno močjo nazaj, pred trdnjavo pa pustili le krdelo, ki jo opazuje. Menda jo hočejo izstradati.

Ker Rusi do zdaj niso mogli še kaj posebnega storiti Turkom, je zrastel greben našim Magjarom tako, da so se hudo vneli za vojsko. Vse, kar more priti do kake politične veljave, sili v to, da mora Ogerska spolniti svojo zgodovinsko nalogo, to je vničiti moskovitizem (Rusijo). Nek Dunajski list je izvedel iz Pešta, da so bili v honvedskem (domobranskem) ministerstvu že pogovori o mobiliziranji vse armade in domobrancev. Mi smo prepričani, da se bodo na Dunaji dobro premislili, predno bi pripravili Avstrijo v boj z Rusijo, ker bi naletela lahko na tretjega sovražnika in prišla v veliko nevarnost. Da tudi na Angleškem ni vse vneto za Turke, spričuje sledeča dogodba, ki jo poroča „Ruskija Gazeta“. Na Angleškem so nabrali več denarja za bolne in ranjene vojake in znani prijatelj Slovanov Lewis Farley se je obrnil do tajnika kraljice z vprašanjem: bi li Ruski odbori sprejeli ta denar? Odgovor je bil: da! To je storil Farley le zato, da je tudi na Angleškem več Turkom nasprotnih, kakor prijateljev, katerim na čelu je prvi Angleški minister.

Žitna cena

v Ljubljani 29. avgusta 1877.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 9 fl. 59. — banaška 11 fl. 24. — turšice 6 fl. 20. soršice 6 fl. 40. — rži 6 fl. — — ječmena 4 fl. 55. — prosa 4 fl. 70. — ajde 6 fl. 50. — ovsa 3 fl. 90. — Krompir 3 fl. 12 kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 30. avgusta.

Unirani državni dolg 63 fl. 85 kr. Ažijo srebra 104 fl. 70 kr.
Narodno posojilo 66 fl. 75 kr. Napolendori 9 fl. 59 kr.